

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/65/2025
Identifikačné číslo spisu: 1522206370
Dátum vydania rozhodnutia: 09.07.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:1522206370.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkýň 1/ E. Š., narodenej XX. V. XXXX, D., N. X, 2/ A. Š., narodenej X. R. XXXX, D., B. XX, obe zastúpené Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Pavlovič s. r. o., Bratislava, Ivanská cesta 32B, proti žalovaným 1/ TRUSTFIN s.r.o., Trenčín, Šafárikova 2731/6, IČO: 47 225 874, 2/ ASTON-REA s. r. o., Trenčín, Šafárikova 2731/6, IČO: 45 661 057, 3/ S. C., narodenému X. V. XXXX, K. X, o neúplnom podaní žalobkýň, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým na Okresnom súde Bratislava V) pod sp. zn. B5-42Csp/175/2022, o dovolaniach žalobkyne 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2023 sp. zn. 5CoCsp/15/2023, takto

rozhodol:

Dovolania žalobkyne 1/ a 2/ o d m i e t a.

Žalovaným 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 2. marca 2023, č. k. 42Csp/175/2022-34 odmietol podanie žalobkýň 1/ až 3/ označené ako „Žaloba“ zo dňa 9. októbra 2022, doručené súdu dňa 9. októbra 2022 a žalovaným nepriznal voči žalobkyniam nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie aplikujúc § 129 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) konštatoval, že žalobkyne aj napriek výzve nedoplnili svoje podanie v zmysle výzvy súdu, pričom absencia opísania rozhodujúcich skutočností a neodstránené vady petitu sú takého charakteru, že znemožňujú súdu v konaní pokračovať. Vzhľadom na úplnú absenciu skutkového odôvodnenia žaloby a vád žalobného petitu, súd prvej inštancie uviedol, že nebolo možné s určitosťou zistiť, čo je predmetom konania. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie uzavrel, že podanie žalobkýň odmietol.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením z 31. mája 2023, č. k. 5CoCsp/15/2023-89 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v zmysle § 132 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie

strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností (predmet konania), označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Ak podanie vo veci samej tieto náležitosti nespĺňa, súd nemôže zabezpečiť spravodlivú a účinnú ochranu práv a chránených záujmov (čl. 2 CSP). Preto v prípade, ak podanie má vady (je neúplné, nezrozumiteľné) súd postupom podľa § 129 ods. 1, 2 CSP uznesením vyzve na jeho doplnenie alebo opravu s poučením o možnosti odmietnutia podania, ak ide o nedostatky podania, pre ktoré nemožno v konaní pokračovať. Za vadné je potrebné považovať podania (žaloby), z ktorých pre absenciu pravdivého a úplného opísania rozhodujúcich skutočností nemožno ustáliť predmet konania po skutkovej stránke. V tomto smere za vadné treba považovať tiež podania (žaloby), ktorých obsahové vyjadrenie je nezrozumiteľné pre nekonzistentnosť alebo rozpornosť z logického hľadiska. Práve za posledné menované považoval odvolací súd aj podanie žalobkyní vo veci samej. Uviedol, že v posudzovanom prípade išlo o extrémne stručné podanie bez akéhokoľvek opísania rozhodujúcich skutočností (len výroky o nezákonnosti zmlúv, nezákonnosti zriadenia záložného práva, nezákonnosti výkonu záložného práva a pod.), v doplnení žaloby i v odvolaní sa naproti tomu uvádza značné množstvo nesústreďených, nekonzistentných informácií, z ktorých i pre absenciu listinných dôkazov nemožno vyvodit', ochrany akých práv a na základe akého typu žaloby sa žalobkyne mienia v spore domáhať. V žiadnom z podaní nie je formulácia "neplatnosť dražby" so zákonnou prekluzívnou lehotou, teda odmietnutím nezrozumiteľného podania nehrozí, že žalobkyne s príp. novou riadnou žalobou budú neúspešné z dôvodu preklúzie. Záverom uviedol, že neprihliadol na podanie žalobkyne 2/ označené ako odvolanie, keďže toto podanie bolo doručované bez autorizácie elektronickými prostriedkami a v stanovenej desaťdňovej lehote nebolo súdu doplnené v listinnej alebo elektronicky autorizovanej podobe (§ 125 ods. 2 CSP).

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali samostatné dovolania žalobkyne 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolateľky“). Na výzvu súdu prvej inštancie právny zástupca žalobkyní uviedol, že podanie doručené súdu dňa 09. októbra 2023 je dovolaním žalobkyne 1/ a podanie doručené 16. októbra 2023 je dovolaním žalobkyne 2/. Z obsahu dovolania žalobkyne 1/, ako aj žalobkyne 2/ vyplýva, že prípustnosť dovolania vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Obe žalobkyne v dovolaniach namietali arbitrárnosť, nepreskúmateľnosť a nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolateľky mali za to, že dovolací súd okrem všeobecných odvolávok na nezrozumiteľnosť, nekonzistentnosť a rozpornosť nepoukázal na žiadny konkrétny nedostatok alebo vadu podania (odvolania žalobkyne 2/). Žalobkyňa 1/ mala za to, že vo svojom odvolaní uviedla jednoznačné penzum skutkových odôvodnení, z ktorých je zrejmé, že svojím odvolaním odstránila absenciu skutkového odôvodnenia žaloby, takisto podľa nej malo byť zrejmé, že žaloba smerovala k určeniu neplatnosti dražby. Dovolateľky považovali za zmatečné aj uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým súd vyzval žalobkyne na doplnenie podania. Uviedli, že dôkazy, na ktoré sa žalobkyne odvolávali nebolo možné predložiť z dôvodu, že tieto boli žalovanými zadržované v byte, ktorý bol predmetom výkonu záložného práva. Dovolateľka 2/ nad rámec uvedeného namietala, že odvolací súd postupoval nesprávne, ak rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, keďže na podanie žalobkyne 2/ neprihliadal a vecne sa ním nezaoberal, mal podanie žalobkyne 2/ odmietnuť. Takéto rozhodnutie podľa jej názoru nemá vo vzťahu k nej žiadne právne účinky a žalobkyňa 2/ z obsahového hľadiska nijak nezaväzuje a je nevykonateľné. Okrem toho mala žalobkyňa 2/ za to, že odvolanie doručila aj v listinnej podobe prostredníctvom poštového podniku v zákonom stanovenej 10-dňovej lehote. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/152/2019. Namietala, že odvolací súd pochybil, keď na podanie žalobkyne 2/ neprihliadal a to napriek tomu, že táto v 10-dňovej lehote podanie v listinnej podobe odovzdala orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Týmto spôsobom odvolací súd odňal žalobkyni 2/ možnosť konať pred súdom. Svoju argumentáciu oprela o rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1ObdoV/8/2018. V ďalšom dovolateľky namietali, že súd prvej inštancie nesprávne poučil žalobkyne, keďže ide o konanie s ochranou slabšej strany - spotrebiteľa. Zotrvali na tom, že odvolací súd sa mal zaoberať tým, či súd prvej inštancie riadne splnil svoju poučovaciu povinnosť v zmysle ustanovenia § 292 CSP vo vzťahu k žalobkyniam, ktoré sú v predmetnej veci spotrebiteľmi. Súd prvej inštancie bol povinný v spotrebiteľskom spore žalobkyne poučiť, pretože žalobkyne neboli v konaní zastúpené advokátom. Dovolateľky 1/ a 2/ navrhli, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu a ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť (a zároveň dôvodnosť) dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolačný súd preto skúmal, či v konaní došlo k dovolateľkami namietanej vade zmätočnosti.

9. Dovolačný súd považuje v prvom rade za potrebné uviesť, že dovolateľky podali dovolania individuálne, dovolacie námietky sú však v zásade totožné. Dovolanie je písané mäťuco, dovolacie námietky sa v dovolaní prekrývajú, prípadne opakujú. Napriek uvedenému, dovolací súd nemôže byť formalistický a preto posúdil dovolanie podľa jeho obsahu (čl. 11 CSP a § 124 ods. 1 CSP).

10. Dovolaťky odvolaciemu súdu aj súdu prvej inštancie v prvom rade vyčítali nedostatok odôvodnenia uvedených rozhodnutí, ako aj ich arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť. Odôvodnenie odvolacieho súdu podľa nich obsahovalo len všeobecné frázy, bez konkrétneho nedostatku alebo vady podania. Žalobkyňa 2/ mala za to, že vo svojom odvolaní odstránila všetky vytýkané vady a nedostatky a odstránila absenciu skutkového odôvodnenia žaloby.

11. Žaloba je podaním vo veci samej a ako úkon určený súdu musí okrem všeobecných náležitostí podania (§ 127 ods. 1 CSP) obsahovať aj osobitné náležitosti v zmysle § 132 až § 136 CSP, medzi ktoré patrí tiež presné označenie strán sporu, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností (skutkového deja) a žalobný návrh (petit žaloby). Žalobca tak žalobu individualizuje a vymedzuje predmet konania, teda čoho sa domáha a proti komu a zároveň formuluje návrh rozhodnutia súdu. Súd je žalobným návrhom žalobcu viazaný (§ 216 ods. 1 CSP), z čoho plynie požiadavka, že žalobný návrh musí byť presný, určitý a zrozumiteľný (čiže z obsahu žaloby ako celku musí byť jasné, čo je žiadané), a to nielen z hľadiska už spomenutej nezameniteľnosti uplatneného procesného nároku, ale aj pre to, aby súdne rozhodnutie vyvolalo právne účinky spočívajúce v jeho materiálnej vykonateľnosti. Súd teda musí počas konania celkom presne vedieť, o čom má konať a ako má rozhodnúť, pretože nesmie (s výnimkou prípadov uvedených v § 216 ods. 2 CSP) stranám sporu priznať iné práva a uložiť iné povinnosti, než sú navrhované. Formulácia presného, určitého a zrozumiteľného žalobného návrhu (petitu) preto nie je len formálnou náležitosťou žaloby, ale celkom nevyhnutným predpokladom pre vedenie súdneho konania o nej a pre to, aby súdne rozhodnutie (resp. jeho výrok), do ktorého súd žalobný návrh prevezme, bolo z materiálneho hľadiska vykonateľné, lebo len vtedy môžu nastať právne účinky, ktoré žalobca podaním žaloby a začatím súdneho konania sledoval.

12. Keďže súdne konanie sa začína doručením žaloby, žaloba musí zákonom vyžadované náležitosti vykazovať už v čase jeho začatia. Ak žaloba neobsahuje zákonom stanovené obligatórne náležitosti, pre ktoré nemožno v konaní ďalej pokračovať, súd uznesením vyzve toho, kto ju podáva, na jej opravu a doplnenie, pričom uvedie, ako jej vady (nedostatky) treba odstrániť, a zároveň žalobcu poučí o možnosti žalobu odmietnuť (§ 129 ods. 1 a 2 CSP). Ak sa takýto nedostatok ani na výzvu súdu nepodarilo odstrániť, súd takúto žalobu pre jej vecnú neprejednatelnosť odmietne (§ 129 ods. 3 CSP).

13. K uvedenému je potrebné poznamenať, že požiadavku na presný, určitý a zrozumiteľný žalobný návrh (t.j. ako má súd rozhodnúť) nemožno vykladať tak, že by žalobca bol povinný formulovať presný návrh na znenie výroku rozsudku súdu. Civilný sporový poriadok žalobcovi neukladá takúto povinnosť, ale len to, aby zo žaloby bolo zrejmé, čoho sa žalobca domáha. Žalobca uvedie, čoho sa žalobou domáha vtedy, ak v žalobe presne určito a zrozumiteľne označí - tak, aby to bolo možné z obsahu žaloby bez pochybností vyvodit' - povinnosť, ktorá má byť rozhodnutím súdu uložená, alebo spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti. Ak je žalobný návrh (petit) presný, určitý a zrozumiteľný, teda ak je z obsahu žaloby ako celku jasné, čo je žiadané, súd nekoná v rozpore s § 216 CSP, ak použitím iných slov vyjadří vo výroku svojho rozhodnutia z obsahového hľadiska rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca žalobou skutočne domáhal, pretože len súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku jeho rozhodnutia pritom nie je viazaný (porov. 5Cdo/254/2009, I. ÚS 192/2015).

14. V prejednávanej veci žalobkyne v žalobe a v jej doplnení uviedli, že podávajú žalobu „proti zmluve o úvere/pôžičke s firmou TRUSTFIN s.r.o. zo dňa 13. októbra 2015; proti zmluve o zriadení záložného práva medzi A. Š. a firmou TRUSTFIN s.r.o.; proti oznámeniu o postúpení pohľadávky v prospech nového veriteľa ASTON-REA s.r.o.; proti zmluve o postúpení pohľadávky na firmu ASTON-REA s.r.o.; proti zmluve o zriadení záložného práva na nového veriteľa; proti pohľadávke, ktorú si uplatňuje firma ASTON-REA s.r.o. z tohto postúpenia pohľadávky; proti výkonu záložného práva, ktoré si uplatňuje firma ASTON-REA s.r.o. Takto formulovaný žalobný návrh ale nie je dostatočne určitý, a teda nie je z neho zrejmé, čoho sa žalobkyne domáhajú. Okrem toho, ako správne uviedli súdy nižších inštancií, v žalobe ako aj v doplnení žaloby absentuje opis rozhodujúcich skutočností. Ako už bolo uvedené, formulácia žalobného nároku musí vyplývať z obsahu žaloby a musí sa opierať o určitý právny dôvod vyplývajúci zo súhrnu tvrdených skutočností.

15. Keďže uvedené vady žaloby sú vadami, pre ktoré v konaní ďalej nemožno pokračovať a žalobu vecne prejednať, súd prvej inštancie správne vyzval žalobkyne na ich odstránenie a zároveň ich poučil o možnosti odmietnutia žaloby. Žalobkyne však ani doplnením žaloby uvedené vady neodstránili, preto súd prvej inštancie postupoval správne, ak ich žalobu podľa § 129 ods. 3 odmietol. Keďže vady žaloby neboli žalobkyňami odstránené ani v odvolaní, správny bol aj postup odvolacieho súdu, ak napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí žaloby pre jej vecnú neprejednatelnosť ako vecne správne potvrdil.

16. Námietku dovolateľiek ohľadom nedostatočného odôvodnenia považuje dovolací súd za nedôvodnú. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Odvolací súd konštatoval správnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, (§ 387 ods. 1 CSP). Zároveň sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami.

17. Dovolateľka 2/ nad rámec uvedeného namietala aj bod 11. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom uviedol, že na podanie žalobkyne 2/ označené ako odvolanie neprihliadol, keďže bolo doručované bez autorizácie elektronickými prostriedkami a v stanovenej desaťdňovej lehote nebolo doplnené súdu v listinnej alebo elektronickej v autorizovanej podobe (§ 125 ods. 2 CSP). V tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že uvedený postup odvolacieho súdu nebol správny, keďže žalobkyne 1/ a 2/ doručili spoločné odvolanie 24. apríla 2023 (obsahujúce označenie oboch žalobkyň ako aj ich podpisy, t.j. náležitosti podľa § 363 CSP), na ktoré podanie prihliadol a o ktorom konal. Je teda zrejmé,

že prejednal odvolanie žalobkyne 2/. Uvedená vada však nedosahuje takú intenzitu, aby ňou došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces žalobkyne 2/.

18. Pokiaľ dovolateľka 2/ namietala, že žalobkyne boli súdom prvej inštancie nesprávne poučené, keďže išlo o konanie s ochranou slabšej strany - spotrebiteľa, dovolací súd uvádza, že z obsahu predloženého spisu vyplýva, že súd prvej inštancie postupoval správne, a žalobkyne osobitne poučil, keď spolu s uznesením na odstránenie väd podania doručoval aj poučenie pre spotrebiteľa (č.l. 8).

19. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobkyne neopodstatnene namietajú, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť ich dovolaní z ustanovenia § 420 písm. f) CSP teda nevyplýva, a preto ich ako dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.